

Bí ị n hị u cung tri ị u vua Lê Th ị n Tông

Tác Giả: Vĩnh Khang

Chúa Nhật, 20 Tháng 3 Năm 2011 08:52

Lê Th ị n Tông (1607 – 1662) là v ị vua hi ị m có trong l ị ch s ị 108 vua chúa Vi ị t Nam, có 6 v ị thì 4 bà là ng ị ị i ngo ị ị qu ị c.

Ngoài bà v ị đ ị u tiên là Tr ị nh Th ị Ng ị c Trúc, vua Lê Th ị n Tông có 5 phi t ị n n ị a và đ ị u k ị l ị r ị ng, m ị i bà thu ị c m ị t dân t ị c: v ị th ị 2 là ng ị ị i Thái, v ị th ị 3 là ng ị ị i M ị ị ng, v ị th ị 4 là ng ị ị i Hán, v ị th ị 5 ng ị ị i Lào và v ị th ị 6 ng ị ị i Hoà Lan.

V ị c ị t ị ng l ị y bác h ị

Sách Đ ị i Vi ị t s ị ký toàn th ị có ghi: "Vào năm Canh Ng ị 1630, niên hi ị u Đ ị c Long th ị 2, tháng 5, Vua l ị y con gái V ị ị ng (Tr ị nh Tráng) là Tr ị nh Th ị Ng ị c Trúc, l ị p làm hoàng h ị u. Tr ị c, Ng ị c Trúc đã l ị y ng ị ị i bác h ị c ị a Vua là C ị ị ng qu ị n công Lê Tr ị , sinh đ ị c 4 con. Khi ị y, Lê Tr ị b ị giam, V ị ị ng đem Ng ị c Trúc g ị cho Vua. Vua l ị y vào cung. Tri ị u th ị n là Nguy ị n Tr ị c, Nguy ị n Danh Th ị nhi ị u l ị n dâng s ị can. Vua không nghe mà nói r ị ng: Xong vi ị c thì thôi, l ị y g ị ị ng v ị y. T ị hôm ị y tr ị đi, tr ị i m ị a đ ị m ngày đêm không ng ị t...".

ị Pho t ị ng hoàng h ị u Tr ị nh Th ị Ng ị c Trúc ị chùa M ị t S ị n.

Khi nh p cung, Hoàng h u Tr nh Th Ng c Trúc không ch có vai v là tr ng b i, mà còn h n vua Th n Tông đ n m i hai tu i. Song, ngôi v qu c m u không đ c bao lâu, bà Ng c Trúc đã mang theo con gái Ng c Duyên (con c a bà và Lê Tr) r i cung, tu hành t i chùa Bút Tháp ở phía tây thôn Bút Tháp, xã Đình T , huyện Thu n Thành, t nh B c Ninh ngày nay.

Linh m c Alexandre de Rhodes t ng vi t v bà hoàng Tr nh Th Ng c Trúc nh sau: Bà r t thông ch Hán, gi i v th , chúng tôi g i bà là Katerina vì bà gi ng Thánh n v nhi t tâm cũng nh đ o h nh, v nh ng đ c tính tình th n cũng nh sang tr ng v dòng h .

V "út" l i là “bà đ m”

Bà v th 6 c a vua Lê Th n Tông là ng i Hoà Lan lai Tri u Tiên tên Orona và đây cũng chính là bà hoàng đ u tiên và duy nh t trong các tri u đ i phong ki n Vi t Nam.

Tài li u ghi ng, bà hoàng đó là con gái c a Phó toàn quy n Hoà Lan t i Đài Loan. Trong chuy n cùng th ng đoàn Hoà Lan sang Vi t Nam vào năm 1630, bà Orona đ c g p vua Lê Th n Tông ở kinh thành Thăng Long. Khi đó, nghe theo l i c a b , bà ở Vi t Nam làm v ng phi c a vua Th n Tông. Nh ng ngày ở Thăng Long, bà bu n r u vì l n đ u tiên s ng ở kinh thành v i h u h t nh ng ng i không bi t ti ng...

Trong cu n sách T ng trình v Đàng ngoài, linh m c Alexandre de Rhodes vi t: Chúa Đàng ngoài đã c u c u các th ng gia ng i Hoà Lan khi y đã chi m đóng Java (Indonesia), xin cung c p cho m t s tàu tròn... và ng i Hoà Lan đã đ ng ý vì bi t vua chúa Đàng ngoài c n nh ng tàu đó đ ti n đánh chúa Đàng trong (chúa Đàng trong nh ng năm đó đã công khai t ra thù đ ch v i ng i Hoà Lan...). T vi c liên minh có tính quân s c a Đàng ngoài v i ng i Hoà Lan, ng i Hoà Lan đ n mi n B c Vi t Nam làm ăn nhi u h n. Đ n c , công ty Đông n c a Hoà Lan đã liên t c l p nh ng th ng đi m ở Ph H n, ở K Ch ... m mang thêm nhi u cu c làm ăn buôn bán v i Đàng ngoài. Trong b i c nh cu c s ng xã h i nh v y, vua Lê Th n Tông, m t ng i r t đ p trai, s ng mũi cao, da tr ng, thông minh, h c r ng, gi i văn ch ng, đã l y các bà v ng i M ng, Thái, ng i Lào và ng i Hán, thì có thêm v ng i Hoà Lan cũng là vi c đ hi u”.

Chuy n 6 bà hoàng nh p th n vào t ng

T ng truy n, 6 pho t ng nh p th n c a 6 bà v vua Lê Th n Tông chùa M t S n (Thanh Hóa) là do 6 bà cùng lòng cùng s c b ti n công đ c ra làm, v i nguy n c mãi mãi bên nhau. Trong đó, t ng bà Hoàng h u Tr nh Th Ng c Trúc ng trên toà sen, còn các bà khác đ i v ng mi n trong t th a thi n. M i pho t ng th hi n m t nét dung nhan khác nhau và th y rõ trang ph c c a m i bà đúng theo y ph c dân t c c a t ng ng i. Đ c bi t, y ph c, váy áo c a pho t ng t c bà ng i Hoà Lan, dù là t ng th , c áo trong v n tr xu ng đ l m t m ng ng c.

Năm 1959, năm pho t ng v vua Lê Th n Tông đã đ c r c v đ n Nhà Lê - đ c x p h ng Di tích l ch s c p nhà n c - ch cách chùa M t S n ch ng h n cây s , thu c đ a ph n ph ng Đông V . Riêng t ng bà Tr nh Th Ng c Trúc đ c đ a v B o tàng M thu t Vi t Nam.